

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 10/2021

Klager: Eiere, kommunen og utbyggerselskap, jf. § 12 første ledd

Navn: *Beinestad* eller *Benestad*

Navnetype: Gårdsnavn og avlede navn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 10. mars 2021 vedtak om skrivemåten *Beinestad* for gårdsnavn (gnr 67) og avlede navn. Kartverkets vedtak om *Beinestad* er begrunnet med skrifttradisjon, nedarvet uttale, lokale ønsker og Språkrådets tilråding. Vedtaket ble påklaget av to eiere, et utbyggerselskap og kommunen med ønske om skrivemåten *Benestad*. Eierne og utbygger skriver at den nedarvede og lokale uttalen av stedsnavnet er *Benestad*, og at denne skrivemåten er ønsket av majoriteten av kommunale myndigheter, eiere og beboere. Kommunen viser til skrivemåten på kart og stedsnavninnsamling i kommunen på 1960-tallet. Kommunen skriver at *Benestad* er uttalen som er i bruk i dag, og at de ikke har konkrete eksempler på at formen *Beinestad* er i levende bruk. Etter ny høringsrunde og tilråding stod Kartverket ved sitt tidligere vedtak, og saken er sendt til klagenemnda.

Nemndas vurderinger

I denne saken er det gode argumenter for begge skrivemåtene. Skrivemåten *Beinestad* er i samsvar med nedarvet lokal uttale som fortsatt er i bruk. Bruk av diftong er også i samsvar med dialekten ellers. I den opprinnelige høringsrunden ble skrivemåten *Beinestad* ønsket av historielaget og en privatperson. Skrivemåten med diftong er i samsvar med tolkningen av navnet i *Norske Gaardnavne*.

Skrivemåten *Benestad* er ønsket av kommunen, grunneiere og et utbyggerselskap i området. Denne skrivemåten er i samsvar med nyere uttale av navnet (som ut fra kommunens uttalelse ser ut til å være utbredt) og har en sterk, om ikke entydig, skriftradisjon. Skrivemåten *Benestad* kan ikke sies å skygge for meningsinnholdet i navnet.

Nemnda var delt i sin konklusjon i denne saken. Et mindretall, bestående av Astrid Fuglås, gikk inn for skrivemåten *Benestad* i samsvar med lokale ønsker og utbredt uttale. Et flertall av nemnda, bestående av Kristin Bakken, Gunnar Andenes, Eldar Heide og Marit Halvorsen, gikk inn for skrivemåten *Beinestad* i samsvar med nedarvet lokal uttale. De pekte på at det ikke er sterke nok grunner for å la unntaksregelen komme til anvendelse i denne saken, siden det er sprikende lokale ønsker om skrivemåte, og siden skriftradisjonen ikke er entydig.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

I samsvar med flertallet fastsettes skrivemåten **Beinestad**.

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 9/2021

Klager: Grunneiere, jf. § 12 første ledd

Navn: *Harbakken* eller *Harbakk*

Navnetype: Gårds- og bruksnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 15. mars 2021 vedtak om skrivemåten *Harbakken* (navnegårdsnavn for gnr 198 og 199 og avledede navn). Kartverket viser i vedtaket til Språkrådets tilråding og til at uttaleopplysningene tilsier bestemt form av navnet. Vedtaket ble påklaget av eierne av gnr/bnr 198/1, som ønsker skrivemåten *Harbakk*. Klagerne ønsker å beholde navnet i ubestemt form for at det skal være samme skrivemåte for gårdsnavnet og etternavnet. Etter ny høringsrunde og tilråding stod Kartverket ved sitt vedtak, og saken er sendt til klagenemnda.

Nemndas vurderinger

Nemnda fant ikke grunnlag for å gi klager medhold i denne saken, og gikk enstemmig inn for skrivemåten *Harbakken* i bestemt form i samsvar med uttalen av navnet. Klagerens argument for skrivemåten *Harbakk* er at de ønsker at gårdsnavnet og etternavnet skal skrives likt, men dette argumentet er ikke relevant, ettersom stedsnavn og personnavn reguleres av to ulike regelverk. Nemnda ønsker likevel å gjøre klagerne oppmerksomme på at de kan be Kartverket om å få eierfastsatt skrivemåte *Harbakk* for navnet på sitt bruk, jf. § 5 tredje ledd i stedsnavnloven.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Harbakken**

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 14/2021

Klager: Grunneiere, jf. § 12 første ledd

Navn: *Hvåle/Hvaale/Gvåle* og *Tjønntveit/Kjøntvedt/Kjøntveit/Tjørntveit*

Navnetype: Gårdsnavn og avledede navn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 1. juli 2019 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Nore og Uvdal kommune, deriblant gårdsnavnene *Gvåle* og *Tjørntveit* med avledninger. Det første vedtaket ble påklaget av grunneierne med ønske om skrivemåten *Hvaale*, og det andre vedtaket ble påklaget av Nore og Uvdal historielag med ønske om skrivemåten *Kjøntveit*, og av grunneier med ønske om skrivemåten *Kjøntvedt*. Kartverket gjorde nytt vedtak 16. juli 2021 om skrivemåtene *Hvåle* og *Tjønntveit*, men dette vedtaket ble også påklaget av grunneierne, som fortsatt ønsker skrivemåtene *Hvaale* og *Kjøntvedt*. Saken er derfor sendt til klagenemnda. Kartverket ber også nemnda gjøre vedtak om adressenavnet *Gvålsvegen/Hvålsvegen/ Hvaalevegen*.

Hvaale/Hvåle: Klagerne viser til unntaksregelen, og påpeker at skrivemåten *Hvaale* har lang tradisjon. For de avledede navnene ønsker de skrivemåtene *Hvaalevegen*, *Hvaaleåsen* og *Hvaalsløkdammen*. Kartverkets begrunnelse for skrivemåten med *Hv-* er at den er i samsvar med regelverket og ønsket fra grunneierne. Begrunnelsen for skrivemåten med *-å-* er at dette er i samsvar med dagens rettskrivningsregler, og at skrivemåten med *-å-* vil gi et mer forutsigbart og intuitivt skriftbilde enn *Hvaale* (jf. regelen om at skrivemåten skal være praktisk).

Kjøntvedt/Tjønntveit: Klager viser til skrifttradisjonen for skrivemåten *Kjøntvedt* og for skrivemåte med K (der skrivemåten av resten av navnet er varierende). Klager skriver at *Tjønntveit* aldri har vært brukt på gården og at det bryter med tradisjonen, og at bygdeuttalen er med Kj og ikke Tj. Kartverkets vedtak er gjort i samsvar med navnets betydning, lokal normeringspraksis og Språkrådets tilråding. Det er ingen dominerende skrifttradisjon for *Kjøn-* som tilsier at norske rettskrivningsprinsipper kan fravikes.

Nemndas vurderinger

Hvaale/Hvåle/Gvåle: Nemnda mente enstemmig at skrivemåten med *-aa-* er uaktuell. Bokstaven *å* ble tatt i bruk i norsk rettskrivning for drøyt hundre år siden, så alle skrivemåter før dette må nødvendigvis ha *aa*, men etter dagens rettskrivningsprinsipper må skrivemåten bli med *å*. Når det gjelder bruken av *Hv-* eller *Gv-* var nemnda delt i sin avgjørelse, selv om nemnda mente at begge skrivemåter vil være innenfor regelverket. Et mindretall (Eldar Heide og Astrid Fuglås) gikk inn for skrivemåten *Gvåle* i samsvar med uttalen av navnet. Et flertall (Gunnar Andenes, Kristin Bakken og Marit Halvorsen) gikk inn for skrivemåten *Hvåle*. De pekte på at denne skrivemåten ligger nærmere klagers ønske, samt at skrivemåten med *Hv-* følger hovedregelen (muligheten for å skrive navnet med *Gv-* er en unntaksregel).

(Denne saken er til en viss grad parallell med saken om *Sundsgvåla/Sunds(h)valen*, som også ble behandlet på dette møtet. I den saken gikk nemnda enstemmig inn for *Sundsgvåla*, altså en annen konklusjon enn for *Hvåle*. Grunnen til det var blant annet at det i saken om *Sundsgvåla* ikke var noe lokalt ønske om å skrive navnet med *-hv-*.)

Når det gjelder sammensetningsmåten og skrivemåten av adressenavnet, har Kartverket gjort vedtak om skrivemåte med binde-s (*Hvålsjordet*, *Hvålsåsen* og *Hvålsløkdammen*). Kommunen gjorde 28. oktober 2019 vedtak om adressenavnet *Gvålsvegen*. Klagerne skriver i brev datert 6. september 2021 «Hvaaleåsen vil dermed være et aktuelt navn på åsen i vår sak. Tilsvarende bør de andre naturnavnene følge. Hvaalsløkdammen kan ev. videreføres». Tidligere i brevet bruker de skrivemåten *Hvaalevegen*. I tidligere uttalelser i saken ønsket eierne på 160/3 skrivemåtene *Hvaalsås* og *Hvaalsløkdammen*, og historielaget oppga *Gvålsjorde*, *Gvålsåsen* og *Gvålsløkdammen*. Herredsregisteret har ifølge Språkrådets tilråding sammensetningene /gvå:ɾʂ'jo:Lø/ og /gvå:ɾʂ'å:søn/. Ut fra dette mener nemnda at sammensetninger med gårdsnavnet må få binde-s, altså *Hvålsjordet*, *Hvålsåsen*, *Hvålsløkdammen* og *Hvålsvegen*.

Kjøntvedt/Tjønntveit: Forleddet i navnet er ordet *tjern/tjørn*, som etter de utfyllende reglene for skrivemåten av norske stedsnavn kan skrives *tjønn* i samsvar med lokal uttale. Uttalen vil bli den samme uansett om navnet skrives med *Kj-* eller *Tj-*, men en skrivemåte *Kjøn-* er misvisende med tanke på navnets opphav. Navneleddet *tveit* hadde i norrønt formen *þveit*, og den stumme d-en kan dermed ikke argumenteres for etymologisk. Uttalen er /-tveit/ i *Norske Gaardnavne* og herredsregisteret. Nemnda gikk derfor enstemmig inn for skrivemåten *Tjønntveit*.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes **Hvåle** (i sammensetninger **Hvåls-**) og **Tjønntveit**

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 6/2021

Klager: Grunneier, jf. § 12 første ledd

Navn: *Inner-Elgsnes* eller *Indre Elgsnes*

Navnetype: Gårds- og bruksnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 25. juni 2020 vedtak om skrivemåtene *Inner-Elgsnes* og *Ytter-Elgsnes* for to gårdsnavn (gnr 92 og 96) og avledede bruksnavn i Harstad kommune. Vedtaket om *Inner-Elgsnes* ble påklaget av en av arvingene etter eier av gnr/bnr 92/2 og 3, med ønske om skrivemåten *Indre Elgsnes*. Klager mener at *Indre Elgsnes* er den nedarvede lokale uttalen av navnet, og at stedsnavnet *Indre Elgsnes* er dokumentert i cirka 300 år. Etter ny høringsrunde og tilråding i saken opprettholdt Kartverket vedtaket om *Inner-Elgsnes* for gnr 92, men gjorde vedtak om *Indre Elgsnes* for brukene 92/2 og 3. Kartverkets vedtak om *Inner-Elgsnes* ble gjort i samsvar med Språkrådets tilråding og nedarvet lokal uttale. Vedtaket om *Indre Elgsnes* for bnr 2 og 3 ble gjort med bakgrunn i at løs sammensetningsmåte med foranstilt retningsord til stedsnavn er allment kjent og brukt i norsk, og at de siste lovrevisjonene har hatt som formål å styrke eiers rettigheter til å fastsette skrivemåten av navnet på eget bruk.

Nemndas vurderinger

Nemnda mente at det ikke var grunn til å stille spørsmål ved de faglige vurderingene som er gjort i denne saken, hverken med hensyn til hva som må regnes som nedarvet uttale, jf. stedsnavnlovens § 4 første ledd, hva som kan sies å være en vel kjent og innarbeidet skrivemåte som har vært lenge i bruk, jf. § 4 annet ledd, eller om det er grunn til å fastsette alternative skrivemåter, jf. § 4 siste ledd. Det ble påpekt at skrivemåten *Indre*

Elgsnes ikke endrer meningsinnholdet i navnet, men at det ikke er tilstrekkelig grunn til å fravike hovedreglene i loven. Nemnda gikk derfor enstemmig inn for skrivemåten *Inner-Elgsnes* i samsvar med Kartverkets vedtak.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Inner-Elgsnes

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 11/2021

Klager: Eier, jf. § 12 første ledd

Navn: *Klemoen* eller *Klevmoen*

Navnetype: Gårds- og bruksnavn og avledede navn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 30. april 2018 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Nordre Land kommune. To av disse vedtakene, *Klemoen* og *Verhaug* (med avledninger), ble påklaget med ønske om skrivemåtene *Klevmoen* og *Værhaug*. For det første navnet gjelder klagen også bruken av utmerkingsleddet *Søndre* eller *Søre*. Etter ny høringsrunde og tilråding endret Kartverket vedtaket om *Verhaug* til *Værhaug* i samsvar med eiers ønske, og dette navnet skal derfor ikke behandles av klagenemnda. For navnet *Klemoen* og utmerkingsleddet *Søre* stod Kartverket ved sitt vedtak, og denne saken er derfor sendt til klagenemnda for endelig avgjørelse.

Klager, som er eier av gnr/bnr 87/1, ønsker skrivemåten *Søndre Klevmoen*. Ønsket om *Søndre* er begrunnet med at klager ikke ønsker at en dialektpreget og ortofon skrivemåte skal overta for det innarbeidede og grammatisk korrekte ordet *søndre*. For ønsket om skrivemåten *Klevmoen* viser klager til skriftradisjonen.

Kartverkets vedtak om *Klemoen* ble gjort i samsvar med uttalen, Språkrådets tilråding og ønske fra grunneier på gnr/bnr 87/2. Kartverket skrev også at «Fraværet av gammelnorske skriftformer gjør opphavet til navnet usikkert. I slike tilfeller er det vanlig å falle tilbake på hovedregelen for normering, som er å ta utgangspunkt i nedarvet, lokal uttale, og normere etter gjeldende rettskrivingsprinsipper i norsk, slik at en unngår falsk

etymologisering». Vedtaket om *søre* ble gjort i samsvar med regional normeringspraksis, uttalen og rettskrivningen (både *søndre* og *søre* er rettskrivningsformer i bokmål).

Nemndas vurderinger

Når det gjelder utmerkingsleddet *søre* eller *søndre*, mente nemnda at dette bør skrives *søre* i samsvar med uttalen.

Forleddet i navnet *Kle(v)moen* har usikker etymologi, og bør derfor skrives etter uttalen /kLe:ˈmo:n/. De eldste belagte skrivemåtene av navnet er skrevet uten *v* (*Clemoen* 1669 og *Klemoen* 1723), noe som tyder på at uttalen var uten /v/ også den gang. Å skulle skrive navnet *Klevmoen* vil være en rekonstruksjon av en eldre skrivemåte på usikkert grunnlag, og vil dessuten i større grad «låse» navnet til en usikker tolkning av at forleddet kommer av det norrøne ordet *klif* 'kleiv'.

Klager begrunner ønsket om skrivemåten *Klevmoen* med skriftradisjonen for navnet. Som det fremgår av Kartverkets oversendingsbrev er skrivemåten *Klevmoen* brukt i matriklene fra 1886, 1904, 1950 og i dagens matrikkel, samt på ØK-kart. Skrivemåten *Klemoen* er brukt i 1838-matrikkelen og på gradteigskart fra 1930-1960 og Norge 1:50 000-kart siden 1952, i tillegg er som nevnt de eldste belagte skrivemåtene av navnet uten *v*. Det er dermed ingen entydig skriftradisjon for skrivemåten *Klevmoen*.

Nemnda gikk enstemmig inn for skrivemåten *Søre Klemoen* i samsvar med uttalen av navnet. Nemnda vil likevel gjøre klager oppmerksom på retten han har til å fastsette skrivemåten av navnet på eget bruk, jf. § 5 tredje ledd i stedsnavnloven: «I saker om skrivemåten av nedervde bruksnavn har eigaren rett til å fastsetje skrivemåten dersom han kan dokumentere at den ønskte skrivemåten har vore i offentlig bruk som bruksnavn».

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Klemoen**. Vedtaket gjelder gårdsnavnet og avledede navn (navnet får formen *Klemo-* i sammensetninger). Skrivemåten **Søre** fastsettes for utmerkingsleddet på gnr/bnr 87/1.

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 13/2021

Klager: Sandnes Mållag, jf. § 12 første ledd

Navn: *Myklamarka* eller *Myklamarkå*

Navnetype: Adressenavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Sandnes kommune, jf. § 7 første ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Sandnes kommune har gjort vedtak om adressenavnet *Myklamarka*. Vedtaket om skrivemåten *-marka* er gjort i henhold til prinsippvedtak om a/å-endelse i stedsnavn i utvalg fra kultur og oppvekst. Vedtaket om *Myklamarka* ble påklaget av Sandnes Mållag med ønske om skrivemåten *Myklamarkå*. Sandnes Mållag mener at skrivemåten *-marka* ikke er i tråd med stedsnavnloven, siden hunkjønnssord i bestemt form i dette området har uttale med å/o. Kommunen har ikke tatt klagen til følge, og saken er sendt til klagenemnda.

Nemndas vurderinger

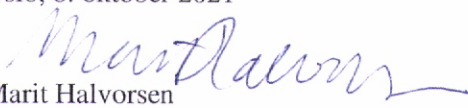
I de utfyllende reglene for skrivemåten av norske stedsnavn (punkt 4.1.3) er det åpnet for at sterke hunkjønnssord kan få endelsen *-å* i bestemt form dersom det er i samsvar med lokal uttale. Det er likevel mulig å følge rettskrivningen og bruke endelsen *-a*: «Sterke hokjønnssord kan i bunden form eintal få disse endingane: [...] *-e*, *-o* og *-å* i samsvar med dialektuttalen. Uttalen /liå/ kan såleis gje skrivemåten *lia* etter rettskrivinga eller *liå* etter dialektuttalen». Kommunens vedtak om skrivemåten *-marka*, samt prinsippvedtaket om å bruke a-endelse, er dermed i tråd med regelverket. Nemnda mente derfor at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold i denne saken, og gikk inn for skrivemåten *Myklamarka*.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Myklamarka**

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 12/2021

Klager: Nore og Uvdal historielag, jf. § 12 første ledd

Navn: *Sundbulie/Sondbulie, Tjønnset/Kjønset og Tråsåvike/Tråsåviken*
Navnetype: Gårds- og bruksnavn, seternavn og naturnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 1. juli 2019 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Nore og Uvdal kommune. Noen av disse vedtakene ble påklaget, og Kartverket opprettet klagesak. Etter ny høringsrunde og tilråding endret Kartverket sitt vedtak for to av navnene, men for tre av navnene (med avledninger) opprettholdt Kartverket sitt vedtak, og disse navnene ble 16. juli 2021 sendt til klagenemnda for endelig vedtak. Det gjelder navnene *Sundbulie*, *Tjønnset* og *Tråsåvike*, der klager (Nore og Uvdal historielag v/Lars E. Jacobsen) ønsker skrivemåtene *Sondbulie*, *Kjønset* og *Tråsåviken*.

Sondbulie/Sundbulie: Klager viser til uttalen /sónnbulie/. Begrunnelsen for Kartverkets vedtak om skrivemåten *Sundbulie* er at den er best i samsvar med både gjeldende rettskrivningsprinsipper, gjeldende rettskrivning og lydsystemet i dialekten.

Kjønset/Tjønnset: Klager viser til uttalen og regional normeringspraksis. Kartverkets begrunnelse for vedtaket er at skrivemåten *Tjønnset* er best i samsvar med både uttalen, navnets opphav, skrifttradisjonen og gjeldende rettskrivningsprinsipper.

Tråsåviken/Tråsåvike: Klager skriver at disse eiendommene kun kalles Tråsåviken i bygdemålet, og at det heller ikke er minne om at de ble kalt Tråsåvikje tidligere. Han anfører at både slektsnavnet og nedarvet uttale er Tråsåviken, og at Tråsåvike blir en ny navneform som ikke har vært brukt. Kartverket vurderer at vedtaket om *Tråsåvike* bygde

på riktige forutsetninger om nedarvet, lokal uttale av navnet, og fastholder derfor vedtaket om *Tråsåvike*.

Nemndas vurderinger

Sundbulie/Sundbulie: Forleddet i navnet er ordet *sund*, som er et vanlig, normert ord i norsk. At bokstaven *u* foran *n* uttales /o/ er systematisk i dialekten, slik at det ikke er noen grunn til å skulle skrive dette navnet med o. Det fremgår av Kartverkets vedtaksbrev at skrivemåten er *Sundbu-* i matriklene fra 1886, 1905, 1950 og i dag, samt på forskjellige kartserier fra 1941 og frem til i dag, slik at også skriftradisjonen støtter skrivemåten med *u*. Nemnda støttet derfor Kartverkets vurderinger, og gikk enstemmig inn for skrivemåten *Sundbulie*.

Kjønset/Tjønnset: Forleddet i navnet er ordet *tjern/tjørn*, som etter de utfyllende reglene for skrivemåten av norske stedsnavn kan skrives *tjønn* i samsvar med lokal uttale. Uttalen vil bli den samme uansett om navnet skrives med *Kj-* eller *Tj-*, men en skrivemåte *Kjøn-* er misvisende med tanke på navnets opphav. Det er heller ingen sterk skriftradisjon for skrivemåten med *Kj-*: Navnet er ifølge Kartverkets vedtaksbrev skrevet med *Tj-* på kartseriene gradteigskart, Norge 1:50 000 og ØK, mens tilrådingen fra Språkrådet oppgir skrivemåten *Kjønset* fra matrikelutkastet fra 1950 (og *Kjønset* for gnr/bnr 138/4 i *Norske Gaardnavne*). Nemnda støttet derfor Kartverkets vurderinger, og gikk enstemmig inn for skrivemåten *Tjønnset*.

Tråsåviken/Tråsåvike: Her foreligger det to uttaleopplysninger, nominativsformen /tråsåvikje/ og dativformen /tråsåvikjen/. Navnet er skrevet *-viken* i eldre matrikler, mens skrivemåten på kart fra 1936 til i dag i hovedsak er *-viki*. Det finnes mange eksempler på at stedsnavn har stivnet i dativform, men uttaleopplysningene i denne saken gir ikke tydelig grunnlag for å tro at det har skjedd her. Nemnda mente derfor at det ryddigste er å velge nominativsform her, og gikk enstemmig inn for skrivemåten *Tråsåvike*.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes: **Sundbulie**, **Tjønnset** og **Tråsåvike** (i sammensetninger *Sundbuli-*, *Tjønnset-* og *Tråsåvik-*).

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leder i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 7/2021

Klagar: Eigarar og lokal organisasjon, jf. § 12 første ledd

Namn: *Sundsgvåla* eller *Sundsvalen*

Namnetype: Gards- og bruksnamn

Det påklaga vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leiar i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksframstilling

Kartverket gjorde 18. november 2020 vedtak om skrivemåten *Sundsgvåla* for gnr 121 og avleidde bruksnamn. Vedtaket blei påklaga av fleire eigarar og Veglaget Tveitenvegen, som alle ønsker skrivemåten *Sundsvalen*. Klagarane viser til unntaksregelen, og skriv at ingen vil ha eller nyttar *Sundsgvåla*.

Etter ny høyringsrunde og tilråding stod Kartverket ved sitt vedtak om *Sundsgvåla* i samsvar med § 1 første ledd i stadnamnlova («Formålet med denne lova er å ta vare på stadnamn som språklege kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meiningsinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna»), Språkrådets tilråding, § 4 første ledd i loven («Dersom ikkje anna er fastsett i denne lova, skal det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk, samisk og kvensk»), § 3 første ledd i forskriften («Skrivemåten av norske stadnamn skal følgje den rettskrivingsforma eller regionale samleforma som passar best med den nedervde lokale uttalen. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det») og punkt 3.7. i dei utfyllande reglane om skrivemåten av stadnamn («I område med uttalen *gv* for gammalnorsk *hv* kan *gv* nyttast (*Gvam, gvit*)»). Saka blei difor sendt til klagenemnda for endeleg avgjerd.

Nemndas vurderingar

Nemnda påpeikte at dette er ei vanskeleg sak, og saka blei grundig drøfta på møtet. Skrivemåten *Sundsvalen*, som klagar ønsker, er misvisande med tanke på opphavet til namnet, og er dermed ikkje i samsvar med formålsparagrafen i lova som seier at skriftforma ikkje skal skygge for meiningsinnhaldet i namnet. Det samme gjeld den meir etymologisk begrunna skrivemåten *Sundshvalen*, som har sterkare skrifttradisjon enn *Sundsvalen*. Ein *val* er ei slagmark eller noko ein kan vasse over, som ei grunn vik eller ein rygg ut til ein holme. Ein *hval* er eit sjøpattedyr. Saka er òg vanskeleg fordi det finst to konkurrerande uttaleformer av namnet, den nedervde uttalen /sonsgvåla/ og den nyare /sonsvalen/, /sunsvalen/.

Skrivemåten *Sundsgvåla* er i samsvar med den nedervde, lokale uttalen av namnet som framleis er i bruk. Det er lite skriftgrunnlag for ein skrivemåte med *-gv-* i dette namnet, men Sentralt stadnamnregister (SSR) har registrert skrivemåten *Gvål-* i ein del andre namn i dette området. Regelen som opnar for å nytte skrivemåten *gv* for historisk *hv*, er ein «kan»-regel, og bør ikkje nyttast dersom det ikkje er lokalt ønske om det. I så fall må ein skrive *-hv-* etter rettskrivingsprinsippa, men i denne saka er det inga lokale ønske om skrivemåte med *-hv-*.

I utgangspunktet er det altså skrivemåten *Sundsgvåla* som følgjer hovudintensjonen og -reglane i lova; spørsmålet er likevel om det er grunnlag for å nytte unntaksregelen i dette tilfellet. Klagarane viser sjølve til unntaksregelen i lova, som seier at «Har skrivemåten vore lenge i bruk, og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp». Nemnda meinte at det ikkje er ein sterk nok skrifttradisjon for skrivemåten *Sundsvalen* til at unntaksregelen kan nyttast i denne saka.

Etter ei samla vurdering gjekk nemnda einstemmig inn for skrivemåten *Sundsgvåla*, fordi denne skrivemåten etter nemndas vurdering best oppfyller krava i lova.

Nemnda gjorde einstemmig slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte blir fastsett: **Sundsgvåla**

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leiar i klagenemnda

KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 22 54 19 69
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STADNAMNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 8/2021

Klagar: Grunneigarar, jf. § 12 første ledd

Namn: *Oppsal* eller *Opsal*

Namnetype: Gardsnamn og avleide namn

Det påklaga vedtaket gjort av: Kartverket, jf. 7 tredje ledd

Leiar i klagenemnda: Marit Halvorsen

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Gunnar Andenes, Astrid Fuglås

Kort saksframstilling

Kartverket gjorde 26. oktober 2020 vedtak om skrivemåten av fleire gardsnamn i Vanylven kommune, mellom anna *Oppsal* (gnr 80). Vedtaket blei påklaga av fleire grunneigarar med ønske om skrivemåten *Opsal* for gardsnamnet og avleide namn. Klagarane viser til formålsparagrafen og unntaksregelen i stadnamnlova. Dei skriv at skrivemåten har vore *Opsal* dei siste 200 åra, og at namnet for dei representerer tradisjon, kontinuitet og identitet. Dei har lagt ved kopi av fleire dokument frå 1800-talet der skrivemåten er *Opsal*.

Kartverket sendte ut oppstartsbrev i klagesaka 1. desember 2020. Då kommunen gjennomførte ny høyringsrunde, kom det ikkje inn fråsegner, men kommunen tilrår at gardsnamnet og avleide namn får skrivemåten *Opsal*. Etter denne nye høyringsrunden og ny tilråding frå Språkrådet stod Kartverket ved sitt vedtak om *Oppsal* i samsvar med dagens rettskrivingsreglar og uttalen av namnet, som er med kort vokal i førsteleddet. Saka er sendt til klagenemnda for endeleg avgjerd.

Nemndas vurderingar

Nemnda meinte at dette språkfagleg sett er ei opplagt sak. Førsteleddet i namnet er ordet *opp*, som er eit vanleg norsk ord som skal skrivast med to p-ar. At skrivemåten er *Op-* i eldre kjelder, kjem av at vi tidlegare hadde dansk skriftspråk, og dansk har enkel konsonant i ord som *op(p)*, *hat(t)* og *frak(k)*. Spørsmålet i denne saka blir dermed om det

er grunnlag for å nytte unntaksregelen i stadnamnlova § 4, andre ledd, som seier at «Har skrivemåten vore lenge i bruk, og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp». Av saksdokumenta framgår det at namnet er skrivne *Opsal* i dagens matrikkel, og *Opsall* i 1603 og 1723. Skrivemåten er dessutan *Opsal* i *Norske Gaardnavne*, i matriklane frå 1838 og 1907 og i matrikkelutkastet fra 1950.

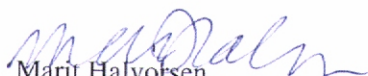
Nemnda var delt i sin konklusjon i denne saka. Eit mindretal (Eldar Heide og Astrid Fuglås) gjekk inn for skrivemåten *Oppsal* med bakgrunn i norsk rettskriving. Dei peikte òg på at namnet *Oppsal* finst mange stader i landet, og at skrivemåten bør vere den same alle stader. Eit fleirtal (Gunnar Andenes, Kristin Bakken og Marit Halvorsen) gjekk inn for skrivemåten *Opsal* med bakgrunn i unntaksregelen. Dei meinte at skrivemåten *Opsal* er vel kjent og innarbeidd, og viste til at det er lokale ønske om denne skrivemåten. Dei meinte òg at uttalen vil bli den same uansett om ein skriv namnet med éin eller to p-ar, og at skrivemåten *Opsal* ikkje vil skygge for meiningsinnhaldet sidan det ikkje er noka anna mogleg tolking av namnet.

Nemnda gjorde slikt

VEDTAK:

I samsvar med fleirtalet av nemnda blir fastsett skrivemåten **Opsal**.

Oslo, 8. oktober 2021

Marit Halvorsen
leiar i klagenemnda